

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 20 października 1989 r.

Nr 56

TRESC:

Poz.:

USTAWA

330 — z dnia 16 października 1989 r. o zmianie ustawy o podwyższaniu wynagrodzeń za pracę i dochodów rolniczych w związku ze zmianami cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w 1989 r. 847

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

331 — z dnia 2 października 1989 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów, jego Prezydium oraz Przewodniczącego Komitetu 849

332 — z dnia 12 października 1989 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych w uspołeczonych zakładach pracy i ich wynagradzania 849

333 — z dnia 16 października 1989 r. w sprawie zwiększenia świadczeń emerytalno-rentowych 851

ROZPORZĄDZENIA:

334 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 października 1989 r. w sprawie warunków oraz rodzajów i wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów dziennych 851

335 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 października 1989 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów naukowych 854

336 — Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 16 października 1989 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad finansowania i przyznawania świadczeń z Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej 854

330

USTAWA

z dnia 16 października 1989 r.

o zmianie ustawy o podwyższaniu wynagrodzeń za pracę i dochodów rolniczych w związku ze zmianami cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w 1989 r.

Art. 1. W ustawie z dnia 31 lipca 1989 r. o podwyższaniu wynagrodzeń za pracę i dochodów rolniczych w związku ze zmianami cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w 1989 r. (Dz. U. Nr 48, poz. 261) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Wzrost wynagrodzeń następuje przez podwyższenie stawek poszczególnych składników wynagrodzenia przysługujących pracownikowi w pierwszym dniu kwartału, w którym następuje wzrost wynagrodzeń, o kwotę stanowiącą iloczyn wskaźnika wzrostu cen w poprzednim kwartale i współczynnika 0,8 oraz stawek przysługujących pracownikowi w pierwszym dniu miesiąca rozpoczynającego poprzedni kwartał, z zastrzeżeniem ust. 2—6 oraz art. 2¹.

2. Podwyższaniu nie podlegają:

- 1) składniki wynagrodzenia, których wysokość jest powiązana z ceną określonego towaru (usługi) lub towarów (usług), a w szczególności deputaty i inne świadczenia w naturze oraz ekwiwalenty pieniężne za te deputaty,
- 2) składniki wynagrodzenia, których wysokość jest ustalana w relacji do innego podwyższonego składnika wynagrodzenia lub do najniższego wynagrodzenia,
- 3) wynagrodzenia wypłacane z zysku.

3. Zasady wzrostu wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz art. 2¹, są ustalone z uwzględnieniem posiadanych przez zakłady pracy środków finansowych. Jeżeli wymaga tego sytuacja finansowa zakładu pracy, ustala się współczynnik niższy od określonego w ust. 1 oraz w art. 2¹.

4. Wzrost wynagrodzeń z tytułu wzrostu cen w III kwartale 1989 r. następuje przez podwyższenie stawek poszczególnych składników wynagrodzenia przysługujących pracownikowi w dniu 1 października 1989 r. o kwoty stanowiące iloczyn wskaźnika indeksacyjnego w III kwartale 1989 r. oraz stawek przysługujących pracownikowi w dniu 30 czerwca 1989 r., powiększonych o kwotę ustaloną zgodnie z ust. 1.

5. Wzrost wynagrodzeń, o którym mowa w ust. 4, dotyczy pracowników, których procentowy wzrost wynagrodzeń w III kwartale 1989 r. związany z podwyższeniem stawek poszczególnych składników wynagrodzenia oraz z wprowadzeniem nowych składników wynagrodzenia bez uwzględnienia dodatków z tytułu wzrostu cen artykułów żywnościowych był niższy od wskaźnika indeksacyjnego.

6. Stawki poszczególnych składników wynagrodzenia pracowników, o których mowa

w ust. 5, podwyższa się w taki sposób, aby ich wynagrodzenia w październiku 1989 r. wzrosły w stopniu równym wskaźnikowi indeksacyjnemu cen w III kwartale 1989 r., ustalonemu w sposób, o którym mowa w ust. 7.

7. Wskaźnik indeksacyjny, o którym mowa w ust. 4—6, ustala się jako różnicę wskaźnika wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w III kwartale 1989 r. i procentowej relacji należnego za wrzesień 1989 r. średniego dodatku z tytułu wzrostu cen artykułów żywnościowych poza użytkami, do przeciętnego wynagrodzenia w pięciu podstawowych działach gospodarki w czerwcu 1989 r. obciążającego koszty.”;

2) dodaje się art. 2¹ w brzmieniu:

- „Art. 2¹. 1. Wzrost wynagrodzeń z tytułu wzrostu cen w IV kwartale 1989 r. następuje według zasad ustalonych w ust. 2—5.
2. Wzrost wynagrodzeń w listopadzie 1989 r. następuje przez podwyższanie stawek poszczególnych składników wynagrodzenia oraz dodatku z tytułu wzrostu cen artykułów żywnościowych, przysługujących pracownikowi w dniu 1 października 1989 r., o kwotę stanowiącą iloczyn wysokości tych składników i dodatku oraz wskaźnika wzrostu cen w październiku 1989 r., skorygowanego współczynnikiem 0,8.
3. Wzrost wynagrodzeń w grudniu 1989 r. następuje przez podwyższanie stawek poszczególnych składników wynagrodzenia oraz dodatku z tytułu wzrostu cen artykułów żywnościowych, przysługujących pracownikowi w dniu 1 listopada 1989 r., o kwotę stanowiącą iloczyn wysokości tych składników i dodatku oraz wskaźnika wzrostu cen w listopadzie 1989 r., powiększonego o prognozowany wskaźnik wzrostu cen w grudniu 1989 r. i skorygowanego współczynnikiem 0,8.
4. Wzrost wynagrodzeń w listopadzie i grudniu 1989 r. może nastąpić również przez podwyższanie łącznego wynagrodzenia przysługującego pracownikowi, z uwzględnieniem ust. 2 i 3.
5. Podwyżki stawek wynagrodzenia i dodatku z tytułu wzrostu cen artykułów żywnościowych, przyznane pracownikowi z dniem 1 października 1989 r. lub po tej dacie według innych zasad niż określone w ust. 2—4, w art. 2 ust. 6 oraz w art. 3 ust. 4, są traktowane jako zaliczki na poczet podwyżek wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1—4.
6. Przy podwyższaniu wynagrodzeń według zasad określonych w ustępach poprzedzających można nie stosować art. 4.”;

3) w art. 3:

- a) w ust. 1 wyrazy „ust. 3” zastępuje się wyrazami „ust. 4”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” ogłosi nie później niż do 20 października 1989 r. wysokość wskaźnika indeksacyjnego, o którym mowa w art. 2 ust. 7.”;

c) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

- „3. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” ogłosi wysokość wskaźnika wzrostu cen w październiku i listopadzie 1989 r. oraz wysokość prognozowanego wskaźnika wzrostu cen w grudniu 1989 r., odpowiednio w terminie do 20 listopada i 20 grudnia 1989 r.”;

d) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje oznaczenie ust. 4;

4) art. 6 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 6. 1. Rada Ministrów określi wysokość i zasady ustalania norm wynagrodzeń stanowiących koszty uzyskania przychodów w sposób umożliwiający dokonanie wypłat wynagrodzeń zgodnie z przepisami niniejszej ustawy bez powstania obowiązku podatkowego w podatku dochodowym.
2. Zakłady pracy, z zastrzeżeniem ust. 3, w których faktyczne wypłaty wynagrodzeń obciążających koszty IV kwartału w 1989 r. przekroczą kwotę wynagrodzeń ustaloną zgodnie z ust. 4, odprowadzają do budżetu centralnego na rachunek właściwych urzędów skarbowych:
- 1) kwotę stanowiącą równowartość kwoty przekroczenia, jeżeli przekroczenie to mieści się w granicach 20%,
 - 2) dwukrotność kwoty przekroczenia, jeżeli jest ono wyższe od 20%.
3. Zakłady pracy, w których poziom średniego miesięcznego wynagrodzenia bez nagród i premii z zysku będzie w IV kwartale:
- 1) niższy od 50% przeciętnego wynagrodzenia w pięciu podstawowych działach gospodarki narodowej za październik i listopad br., odprowadzają 50% kwoty przekroczenia ustalonego zgodnie z ust. 4,
 - 2) stanowił powyżej 50% do 100% przeciętnego wynagrodzenia w pięciu podstawowych działach gospodarki narodowej za październik i listopad br., odprowadzają 75% kwoty przekroczenia ustalonego zgodnie z ust. 4.
4. Kwotę wynagrodzeń, o której mowa w ust. 2, ustala się jako sumę:
- 1) trzykrotnej kwoty wypłat wynagrodzeń obciążających koszty września 1989 r., powiększonej o wypłaty wynagrodzeń za III kwartał, zgodnie z art. 2 ust. 6,
 - 2) kwot wynagrodzeń odpowiadających iloczynom wskaźnika wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsump-

- cyjnych w poszczególnych miesiącach IV kwartału 1989 r., skorygowanego współczynnikiem 0,8, i kwoty wynagrodzeń za wrzesień 1989 r. ustalonej zgodnie z pkt 1,
- 3) kwoty wynagrodzeń do wysokości nie wykorzystanej normy wynagrodzeń w IV kwartale 1989 r.
5. Wpłaty zaliczki kwoty przekroczenia, o której mowa w ust. 2, dokonuje się z dochodu po pomniejszeniu o podatek dochodowy, w terminie do dnia 28 grudnia 1989 r., a ostatecznie w wysokości różnicy między kwotą należną a kwotą wypłaconej zaliczki w terminie sporządzenia bilansu i rachunku wyników.
6. Minister Finansów wprowadzi wzór rozliczenia wypłat wynagrodzeń i kwoty przekroczenia, o których mowa w ust. 2.
7. Do kwot przekroczeń, o których mowa w ust. 2, nie mają zastosowania przepisy art. 8 i 31 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 45, poz. 289, z 1984 r. Nr 52, poz. 268, z

1985 r. Nr 12, poz. 50, z 1988 r. Nr 41, poz. 325 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 23, Nr 33, poz. 176 i Nr 35, poz. 192).";

5) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Kwota najniższego wynagrodzenia ustalona na dzień 1 lipca 1989 r. podlega podwyższeniu z dniem 1 października 1989 r. z tytułu wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych o kwotę stanowiącą iloczyn tego wynagrodzenia i wskaźnika indeksacyjnego, o którym mowa w art. 2 ust. 7.”

Art. 2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 31 lipca 1989 r. o podwyższaniu wynagrodzeń za pracę i dochodów rolniczych w związku ze zmianami cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w 1989 r., z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy, z zachowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów oraz porządku alfabetycznego liter.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1989 r.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski

331

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 października 1989 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów, jego Prezydium oraz Przewodniczącego Komitetu.

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 3 grudnia 1984 r. o utworzeniu Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów oraz Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń (Dz. U. Nr 55, poz. 280, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1989 r. Nr 25, poz. 135) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 marca 1985 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu dzia-

łania Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów, jego Prezydium oraz Przewodniczącego Komitetu (Dz. U. Nr 21, poz. 92) w § 2 ust. 4 skreśla się.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: T. Mazowiecki

332

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 12 października 1989 r.

w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych w uspołecznionych zakładach pracy i ich wynagradzania.

Na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zwanych dalej „młodocianymi”, może odbywać się w uspołecznionych zakładach pracy poprzez:

- 1) naukę zawodu,
- 2) przyuczenie do wykonywania określonej pracy.

2. Nauka zawodu ma na celu przygotowanie zawodowe młodocianego do pracy w charakterze wykwalifikowanego robotnika i obejmuje praktyczną naukę zawodu orga-

nizowaną w zakładzie pracy na zasadach ustalonych w odrębnych przepisach oraz dokształcanie teoretyczne.

3. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze robotnika przyuczonego i może dotyczyć prac, których rodzaj nie wymaga odbycia nauki zawodu.

§ 2. Zakład pracy jest obowiązany zawrzeć z młodocianym na piśmie umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, która powinna określać:

- 1) rodzaj przygotowania zawodowego (nauka zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy),
- 2) czas trwania przygotowania zawodowego,
- 3) sposób dokształcania teoretycznego,
- 4) wysokość wynagrodzenia.

Rozdział 2

Nauka zawodu

§ 3. Zakład pracy zawiera z młodocianym umowę o pracę w celu nauki zawodu w terminach przyjęć kandydatów do szkół zawodowych.

§ 4. Zawody i specjalności, w których może odbywać się nauka zawodu, czas trwania tej nauki oraz rodzaje i zakres zdobywanych umiejętności określają plany i programy nauczania dostosowane do klasyfikacji zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego.

§ 5. 1. Zakład pracy zatrudniający młodocianego w celu nauki zawodu jest obowiązany zapewnić:

- 1) realizację obowiązującego programu nauczania,
- 2) osoby szkolące młodocianych, spełniające wymagania kwalifikacyjne określone w odrębnych przepisach.

2. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw zatrudnienia i spraw społecznych stopnia wojewódzkiego, w uzgodnieniu z kuratorem oświaty i wychowania, może nie wyrazić zgody na zatrudnianie w celu nauki zawodu młodocianych w zakładzie pracy, który nie zapewnia prawidłowego przebiegu tej nauki.

§ 6. Zakład pracy, który zatrudnia w celu nauki zawodu większą liczbę młodocianych, niż wynika to z jego potrzeb, zawiera z młodocianymi umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego na czas określony.

§ 7. Zakład pracy zatrudniający młodocianych w celu nauki zawodu zgłasza ich w celu doksztalcania w szkole lub ośrodku doksztalcania zawodowego wskazanym przez kuratora oświaty i wychowania oraz współpracuje ze szkołą (ośrodkiem) w sprawach nauki zawodu.

§ 8. Osoby, które przed ukończeniem nauki zawodu osiągnęły pełnoletność, kończą tę naukę na warunkach określonych dla młodocianych.

§ 9. W razie przerwania nauki zawodu i podjęcia jej w tym samym lub pokrewnym zawodzie w innym zakładzie pracy, czas odbytej poprzednio nauki zawodu zalicza się młodocianemu po sprawdzeniu stopnia opanowania zawodu. Zaliczenie następuje w porozumieniu ze szkołą, w której młodociany doksztalca się.

Rozdział 3

Przyuczenie do wykonywania określonej pracy

§ 10. 1. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy, zwane dalej „przyuczeniem”, może trwać od 3 do 6 miesięcy.

2. Czas trwania oraz programy przyuczania są ustalone przez zakład pracy.

§ 11. 1. Po ukończeniu przez młodocianego przyuczenia przeprowadza się egzamin. Jeżeli wynik egzaminu jest pomyślny, zakład pracy wydaje zaświadczenie określające czas trwania przyuczenia, rodzaj pracy oraz uzyskaną ocenę.

2. W razie negatywnego wyniku egzaminu, ustala się, na jaki okres należy przedłużyć przyuczenie, z tym jednak że okres ten nie może przekroczyć 3 miesięcy.

Rozdział 4

Zasady wynagradzania młodocianych

§ 12. 1. Młodocianym w okresie nauki zawodu przysługuje wynagrodzenie obliczane w stosunku procentowym do najniższego wynagrodzenia w uspołecznionych zakładach pracy, ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

2. Ustala się następujący stosunek procentowy wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1:

- 1) w pierwszym roku nauki 45%,
- 2) w drugim roku nauki 60%,
- 3) w trzecim roku nauki 80%.

3. Młodociani w trzecim roku nauki zawodu mogą być wynagradzani według stawki płacy zasadniczej, ustalonej w zakładzie pracy dla I kategorii zaszerogowania robotników.

4. Młodociani, o których mowa w ust. 3, zatrudnieni w zakładach pracy, w których na podstawie odrębnych przepisów został wprowadzony dodatek z tytułu wzrostu cen artykułów żywnościowych, do czasu włączenia tych dodatków do stawek płac zasadniczych robotników otrzymują go w wysokości i na zasadach określonych w tych odrębnych przepisach.

§ 13. Młodocianym mogą być przyznawane miesięczne nagrody w wysokości do 20% ich wynagrodzenia miesięcznego.

§ 14. Młodocianym odbywającym w zakładach pracy przyuczenie do wykonywania określonej pracy przysługuje wynagrodzenie w wysokości 45% wynagrodzenia, o którym mowa w § 12 ust. 1.

§ 15. 1. Młodociani uczęszczający do szkół są uprawnieni do korzystania z ulg taryfowych przy przejazdach kolejami na zasadach stosowanych wobec uczniów szkół dla młodzieży nie pracującej.

2. Młodocianym zatrudnionym w celu przygotowania zawodowego i doksztalcającym się w ośrodkach doksztalcania zawodowego znajdujących się w innej miejscowości niż ich miejsce zamieszkania i miejsce pracy przysługuje od zakładu pracy zwrot kosztów przejazdów do ośrodka i z powrotem oraz zwrot kosztów pobytu (zakwaterowania i wyżywienia) na zasadach określonych dla pracowników pełnoletnich podnoszących kwalifikacje na podstawie skierowania zakładów pracy.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 16. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 września 1974 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. Nr 37, poz. 219, z 1975 r. Nr 14, poz. 85, z 1984 r. Nr 3, poz. 16, z 1985 r. Nr 18, poz. 81 i Nr 52, poz. 268, z 1988 r. Nr 3, poz. 19 oraz z 1989 r. Nr 47, poz. 255).

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1989 r.

Prezes Rady Ministrów; T. Mazowiecki

333

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 października 1989 r.

w sprawie zwiększenia świadczeń emerytalno-rentowych.

Na podstawie art. 74 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, z 1984 r. Nr 52, poz. 268 i 270, z 1986 r. Nr 1, poz. 1 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192), w związku z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 31, poz. 145, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 i z 1989 r. Nr 35, poz. 190), w związku z art. 3 ust. 2 pkt 3 dekretu z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 27, poz. 135 i z 1989 r. Nr 35, poz. 190), w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 5, poz. 32 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) i w związku z art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 23, poz. 99 i z 1985 r. Nr 20, poz. 85) oraz na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 29, poz. 139, z 1984 r. Nr 52, poz. 270, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i Nr 38, poz. 181 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192), art. 62 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 13, poz. 68), art. 47 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192), art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r.

o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. z 1983 r. Nr 31, poz. 146 oraz z 1989 r. Nr 32, poz. 169 i Nr 35, poz. 190), art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250) oraz w związku z art. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 i Nr 35, poz. 190) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Emerytury, renty inwalidzkie i renty rodzinne, zwane dalej „świadczeniami”, przyznane do dnia 31 sierpnia 1989 r., zwiększa się od dnia 1 września 1989 r. o kwotę 30 000 zł miesięcznie.

2. Za świadczenia przyznane do dnia 31 sierpnia 1989 r. uważa się świadczenia, do których prawo powstało przed dniem 1 września 1989 r., a podstawa wymiaru tych świadczeń ustalona została od wynagrodzeń z miesięcy poprzedzających wrzesień 1989 r.

3. Kwota zwiększenia, o której mowa w ust. 1, od dnia 1 października 1989 r. stanowi zaliczkę na poczet waloryzacji emerytur i rent.

§ 2. 1. Osobie pobierającej więcej niż jedno świadczenie wypłaca się jedno zwiększenie.

2. Zwiększenia nie wypłaca się do świadczeń polskich wypłacanych za granicą oraz do zagranicznych świadczeń wypłacanych w Polsce.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*

334

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 16 października 1989 r.

w sprawie warunków oraz rodzajów i wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów dziennych.

Na podstawie art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 4 maja 1982 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1985 r. Nr 42, poz. 201, z 1987 r. Nr 22, poz. 128, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 6, poz. 33, Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154, Nr 34, poz. 181 i Nr 35, poz. 192) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Pomoc materialną dla studentów studiów dziennych stanowią:

- 1) stypendia,
- 2) dodatki do stypendium,
- 3) ulgi w opłatach:
 - a) za miejsce w domu studenckim,
 - b) za żywienie w stołówce studenckiej,
- 4) zapomogi.

2. Pomoc materialna przyznawana jest na wniosek studenta.

§ 2. 1. Stypendium składa się z części uzależnionej od:

- 1) warunków materialnych studenta,
- 2) wyników w nauce.

2. Części stypendium, o których mowa w ust. 1, przyznawane są odrębnie. Stypendium wypłacane jest przez okres 10 miesięcy w roku. Studentom kończącym studia przed terminem określonym w regulaminie studiów wypłaca się stypendium w kwocie łącznej za okres między faktycznym a regulaminowym terminem ukończenia studiów,

3. Stypendium nie otrzymują studenci w okresie powtarzania roku (semestru) studiów. W wypadkach szczególnych rektor, na wniosek dziekana, złożony w porozumieniu z wydziałowym organem samorządu studenckiego, może przyznać studentowi powtarzającemu rok (semestr) studiów część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta.

4. Studenci studiujący na drugim kierunku (specjalności) studiów, na którym studia nie są uwarunkowane ukończeniem innego kierunku (specjalności), mogą otrzymać część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta przez okres nie dłuższy niż dwa lata od ukończenia pierwszego kierunku (specjalności) w terminie przewidzianym planem studiów.

§ 3. Podstawa naliczania stypendium, zwana dalej „podstawą naliczania”, wynosi 80% najniższego miesięcznego wynagrodzenia asystenta stażysty.

§ 4. 1. Student, w którego rodzinie dochód na osobę nie przekracza podstawy naliczania, może otrzymać część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta.

2. Wysokość części stypendium, o której mowa w ust. 1, stanowi różnica pomiędzy podstawą naliczania a miesięcznym dochodem przypadającym na osobę w rodzinie studenta.

3. Wypłacaną studentowi część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta zaokrągla się w górę do pełnych setek.

4. W okresie wpisu warunkowego wypłata części stypendium uzależnionej od warunków materialnych ulega zawieszeniu. Wyrównanie tej części wypłaca się po spełnieniu warunku.

§ 5. 1. Student pierwszego roku studiów, który otrzymuje część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta, otrzymuje dodatek do stypendium w wysokości 30% podstawy naliczania.

2. Student zamieszkały na stałe w miejscowości nie będącej siedzibą szkoły wyższej, z której codzienny dojazd do szkoły jest niemożliwy lub w znacznym stopniu utrudniałby wywiązywanie się z obowiązków studenta, otrzymujący część stypendium uzależnioną od warunków materialnych, otrzymuje dodatek do stypendium w wysokości 30% podstawy naliczania.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy studentów wyższych szkół morskich kwaterowanych w domach studenckich.

4. Małżeństwo studenckie lub student wychowujący co najmniej jedno dziecko, jeżeli na to dziecko nie przysługuje zasiłek rodzinny, otrzymuje dodatek do stypendium w wysokości równej zasiłkowi rodzinnemu określoneemu na podstawie odrębnych przepisów. Wypłaca się go jednemu z rodziców-studentów.

§ 6. 1. Wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta ustala się na podstawie oświadczenia studenta o liczbie osób w rodzinie żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym oraz na podstawie zaświadczeń członków rodziny studenta o źródłach i wielkości dochodów za okres trzech miesięcy poprzedzających zmianę podstawy naliczania.

2. Za dochód, o którym mowa w ust. 1, uważa się:

- 1) wynagrodzenie uzyskiwane w ramach stosunku pracy, z tytułu umowy zlecenia, umowy agencyjnej, umowy o dzieło lub umowy o pracę nakładczą,

2) dochody z tytułu:

- a) członkostwa spółdzielni,
- b) wykonywania wolnego zawodu,
- c) działalności twórczej lub artystycznej,
- d) działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu takiej działalności,

3) zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,

4) emerytury i renty inwalidzkie wraz ze wszystkimi wzrostami i dodatkami, z wyjątkiem dodatków pielęgnacyjnych,

5) stypendia doktoranckie, twórcze i dla sportowców,

6) zasiłki rodzinne,

7) stałe zasiłki z pomocy społecznej,

8) zasiłki dla absolwentów szkół wyższych wychowujących dzieci,

9) alimenty i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

10) zasiłki z Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej,

11) zasiłki na utrzymanie rodziny, wypłacane żołnierzom pełniącym służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych, oraz zasiłki dla członków rodziny osób odbywających służbę wojskową,

12) dochód z pracy w rolnictwie nie uspołecznionym, który oblicza się mnożąc ogólną liczbę hektarów przeliczeniowych przez kwotę przeciętnego dochodu z pracy w rolnictwie z 1 ha przeliczeniowego, ustalonego corocznie przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej,

13) dochód z tytułu prowadzenia działalności objętej podatkiem obrotowym i dochodowym.

§ 7. 1. Student, który uzyskał za rok studiów średnią ocen wpisanych do indeksu nie niższą niż 4,0 oraz postępuje zgodnie z treścią ślubowania studenckiego, otrzymuje w następnym roku studiów część stypendium uzależnioną od wyników w nauce. Dotyczy to także studenta, który zaliczył pierwszy rok studiów jako wolny słuchacz.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 wysokość części stypendium, o której mowa w ust. 1, nie może być niższa niż 30% i nie może przekroczyć 70% podstawy naliczania; w przypadku studenta, który uzyskał średnią ocen wpisanych do indeksu równą 4,0, wysokość części stypendium uzależnionej od wyników w nauce nie może być wyższa niż 30% podstawy naliczania.

3. Średnia ocen wpisanych do indeksu, o której mowa w ust. 1, dla części stypendium uzależnionej od wyników w nauce, przyznawanej w okresie od dnia 1 października 1989 r. do dnia 30 września 1990 r., wynosi 3,7.

4. Studentowi, który otrzymuje stypendium-nagrodę ministra nadzorującego szkołę wyższą, nie przysługuje część stypendium uzależniona od wyników w nauce.

§ 8. 1. Pierwszeństwo w korzystaniu z miejsca w domu studenckim przysługuje studentowi pobierającemu część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta, zamieszkałemu na stałe w miejscowości nie będącej siedzibą szkoły wyższej, z której codzienny dojazd do szkoły jest niemożliwy lub w znacznym stopniu utrudniałby wywiązywanie się z obowiązków studenckich. Szczegółowe kryteria przyznawania miejsc w domu studenckim, jednolite dla szkół wyższych ośrodka akademickiego, ustalają wspólnie rektorzy szkół wyższych tego ośrodka, uwzględniając sytuację materialną, wyniki w nauce oraz aktywność społeczną studenta.

2. Odpłatność studenta za miejsce w domu studenckim ustala rektor szkoły wyższej w porozumieniu z uczelnianymi organami samorządu studenckiego i ogólnokrajowymi organizacjami studenckimi, z tym że nie może ona przekraczać miesięcznego kosztu utrzymania jednego miejsca w domu studenckim w szkole wyższej w okresie trzech miesięcy poprzedzających ustalenie odpłatności. Suma wpływów z opłat za miejsce w domach studenckich nie może być niższa niż 50% kosztów utrzymania domów studenckich, z wyłączeniem skutków decyzji, o których mowa w ust. 5.

3. Przy ustalaniu kosztu, o którym mowa w ust. 2, nie uwzględnia się kosztów utrzymania obiektów i pomieszczeń użytkowanych przez akademicką służbę zdrowia oraz studenckie kluby kulturalne lub użytkowanych na inne cele nie związane z działalnością domów studenckich.

4. Z odpłatności za miejsce w domu studenckim są zwolnieni:

- 1) studenci wyższych szkół morskich, kwaterowani w domach studenckich,
- 2) dzieci rodzin studenckich i samotnych studentów.

5. W uzasadnionych indywidualnych wypadkach rektor szkoły wyższej może zwolnić w całości lub w części z odpłatności za miejsce w domu studenckim studenta znajdującego się w wyjątkowo trudnej sytuacji życiowej.

§ 9. 1. Pierwszeństwo w korzystaniu z wyżywienia w stołówce studenckiej przysługuje studentowi pozostającemu w trudnej sytuacji materialnej lub nie posiadającemu możliwości żywienia się w domu rodzinnym.

2. Odpłatność studenta za wyżywienie w stołówce studenckiej równa jest kosztowi surowca przeznaczonego na przygotowanie posiłków.

3. Koszt surowca, o którym mowa w ust. 2, ustala rektor szkoły wyższej w porozumieniu z uczelnianymi organami samorządu studenckiego i ogólnokrajowymi organizacjami studenckimi.

4. Rektor szkoły wyższej w uzasadnionych indywidualnych wypadkach może zwolnić w całości lub w części z odpłatności za wyżywienie w stołówce studenckiej studentów, o których mowa w § 8 ust. 5.

§ 10. Zapomogę może otrzymać student na zakup pomocy naukowych lub student, który z przyczyn losowych znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej.

§ 11. Pomoc materialna otrzymana na podstawie nieprawdziwych danych podlega zwrotowi na fundusz stypendialny szkoły wyższej.

§ 12. Rektor szkoły wyższej w porozumieniu z uczelnianymi organami samorządu studenckiego i ogólnokrajowymi organizacjami studenckimi określa szczegółowy tryb przyznawania pomocy materialnej dla studentów oraz wysokość poszczególnych świadczeń pomocy materialnej w granicach określonych w rozporządzeniu.

§ 13. 1. Pomoc materialną dla studentów przyznaje dziekan. Od decyzji dziekana student może odwołać się do rektora.

2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach rektor szkoły wyższej na wniosek dziekana, uczelnianego organu samorządu studenckiego lub ogólnokrajowej organizacji studenckiej może:

- 1) obniżyć lub cofnąć wypłatę części stypendium uzależnionej od warunków materialnych studenta,
- 2) podwyższyć część stypendium uzależnionej od warunków

materialnych studenta, nie więcej jednak niż do wysokości podstawy naliczania,

- 3) przyznać część stypendium uzależnioną od warunków materialnych studenta studentowi, w którego rodzinie dochód na osobę przekracza podstawę naliczania, w wysokości nie wyższej niż podstawa naliczania,
- 4) przyznać stypendium lub jego część na okres 12 miesięcy.

§ 14. W wielouczelnianych ośrodkach akademickich miejsca w domach studenckich, z wyjątkiem miejsc w domach studenckich wyższych szkół morskich, oraz skierowania do stołówek studenckich powinny być dzielone wspólnie przez rektorów tego ośrodka, z uwzględnieniem liczby studentów zamieszkujących i specyfiki danej szkoły.

§ 15. 1. Rektor lub dziekan, na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego lub uczelnianego organu ogólnokrajowej organizacji studenckiej, mogą powołać na czas określony odpowiednio uczelnianą lub wydziałową komisję do spraw pomocy materialnej.

2. W razie powołania uczelnianej komisji, o której mowa w ust. 1, komisja ta wykonuje uprawnienia rektora wymienione w § 8 ust. 2 i 5 oraz § 13. Decyzje komisji zatwierdza rektor.

3. W razie powołania wydziałowej komisji, o której mowa w ust. 1, komisja ta wykonuje określone w rozporządzeniu uprawnienia dziekana, z zastrzeżeniem ust. 4. Decyzje komisji zatwierdza dziekan.

4. W domu studenckim lub osiedlu akademickim rektor, na wniosek organu samorządu studenckiego domu studenckiego lub osiedla akademickiego, może powołać komisję do spraw pomocy materialnej w zakresie korzystania z miejsc w domu studenckim. Komisja ta wykonuje uprawnienia dziekana określone w § 13 ust. 1 w związku z § 8. Decyzje komisji zatwierdza dziekan.

§ 16. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do studentów nie będących obywatelami polskimi.

§ 17. 1. Stypendia zwrotne, wypłacone na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 16 września 1982 r. w sprawie warunków oraz rodzajów i wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów (Dz. U. Nr 29, poz. 204 i z 1984 r. Nr 44, poz. 239), podlegają spłacie w terminie 10 lat od daty ukończenia studiów. Rozpoczęcie spłat następuje nie wcześniej niż po 3 latach od ukończenia studiów.

2. W razie niedotrzymania terminu spłaty należności z tytułu pobranego stypendium zwrotnego, kwoty należne państwowym jednostkom organizacyjnym podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Stypendia, o których mowa w ust. 1, podlegają umorzeniu:

- 1) w całości lub w części przez rektora szkoły wyższej, na wniosek studenta, w wypadkach szczególnie uzasadnionych,
- 2) w całości — w razie ukończenia studiów przez studenta w terminie określonym w regulaminie studiów i otrzymania dyplomu z wyróżnieniem lub wynikiem bardzo dobrym,
- 3) w 75% — w razie ukończenia przez studenta studiów w terminie określonym w regulaminie studiów i otrzymania dyplomu z wynikiem dobrym,
- 4) w wypadkach przewidzianych odrębnymi przepisami.

4. Stypendia zwrotne dla studentów studiujących na drugim kierunku studiów, na którym studia nie są uwarunkowane ukończeniem pierwszego kierunku, nie podlegają umorzeniu.

§ 18. Decyzje w sprawie przyznawania pomocy materialnej, o których mowa w rozporządzeniu, podejmowane są w ramach środków funduszu stypendialnego będącego w dyspozycji szkoły wyższej.

§ 19. 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1989 r. studentom, na których nie przysługuje zasiłek rodzinny, otrzymują płatny z góry miesięczny dodatek z tytułu wzrostu cen podstawowych artykułów żywnościowych w wysokości 4857 zł, powiększony o 1425 zł za każdy kilogram mięsa i jego przetworów, przysługujący studentowi według karty zaopatrzenia w lipcu 1989 r., nie mniej jednak niż za 2,5 kg. Kwotę dodatku zaokrągla się w górę do pełnych 100 zł i powiększa się o kwotę 7000 zł.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, zwiększa się od dnia 1 września 1989 r. o kwotę 23.700 zł.

3. Miesięczny dodatek, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również dzieciom studentów, na które nie przysługuje zasiłek rodzinny.

§ 20. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 września 1988 r. w sprawie warunków oraz rodzajów i wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów dziennych (Dz. U. Nr 35, poz. 275 oraz z 1989 r. Nr 47, poz. 258 i Nr 50, poz. 296).

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1989 r.

Minister Edukacji Narodowej: *H. Samsonowicz*

335

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 16 października 1989 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów naukowych.

Na podstawie art. 27 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych (Dz. U. z 1985 r. Nr 42, poz. 202, z 1987 r. Nr 22, poz. 128 oraz z 1989 r. Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 183) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 lipca 1986 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów naukowych (Dz. U. Nr 28,

poz. 138, z 1988 r. Nr 14, poz. 105, z 1989 r. Nr 47, poz. 257 i Nr 50, poz. 295) w § 12 w ust. 4b dodaje się na końcu wyrazy „a od dnia 1 września 1989 r. — dodatkowo o kwotę 23.700 zł miesięcznie”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *H. Samsonowicz*

336

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 16 października 1989 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad finansowania i przyznawania świadczeń z Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 29 grudnia 1983 r. o Państwowym Funduszu Aktywizacji Zawodowej (Dz. U. Nr 75, poz. 334, z 1985 r. Nr 37, poz. 174 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 25 kwietnia 1984 r. w sprawie szczegółowych zasad finansowania i przyznawania świadczeń z Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej (Dz. U. Nr 27, poz. 140 oraz z 1989 r. Nr 17, poz. 97, Nr 47, poz. 260 i Nr 50, poz. 297) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 11:

a) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:

„2. Dodatki ustalone zgodnie z ust. 1 pkt 4 i 5 zwiększa się łącznie od dnia 1 września 1989 r. o kwotę 23.700 zł miesięcznie.”

b) dotychczasowe ust. 2—7 oznacza się odpowiednio jako ust. 3—8,

c) w ust. 4 wyrazy „a dodatki wymienione w ust. 1 pkt 4 i 5” zastępuje się wyrazami „a dodatki wymienione w ust. 1 pkt 4 i 5 wraz ze zwiększeniem, o którym mowa w ust. 2”;

d) w ust. 7 wyrazy „o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5” zastępuje się wyrazami „o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 wraz ze zwiększeniem, o którym mowa w ust. 2”;

e) w ust. 8 wyrazy „o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5” zastępuje się wyrazami „o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 wraz ze zwiększeniem, o którym mowa w ust. 2”;

2) w § 13 w ust. 1 w pkt 3 dodaje się na końcu wyrazy „oraz w ust. 2”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *J. Kuroń*